

Nr 6 (1107)

IDUN

ILLUSTRERAD TIDNING
GRUNDLAGD AF
FRITHIOF HELLBERG
FÖR KVINNAN OCH HEMMET

HUFVUDREDAKTÖR OCH ANSV. UTGIFVARR: JOHAN NORDLING.

ELFRIDA ANDRÉE
I SITT HEM I GÖTEBORG.

Olga Rönman
foto.

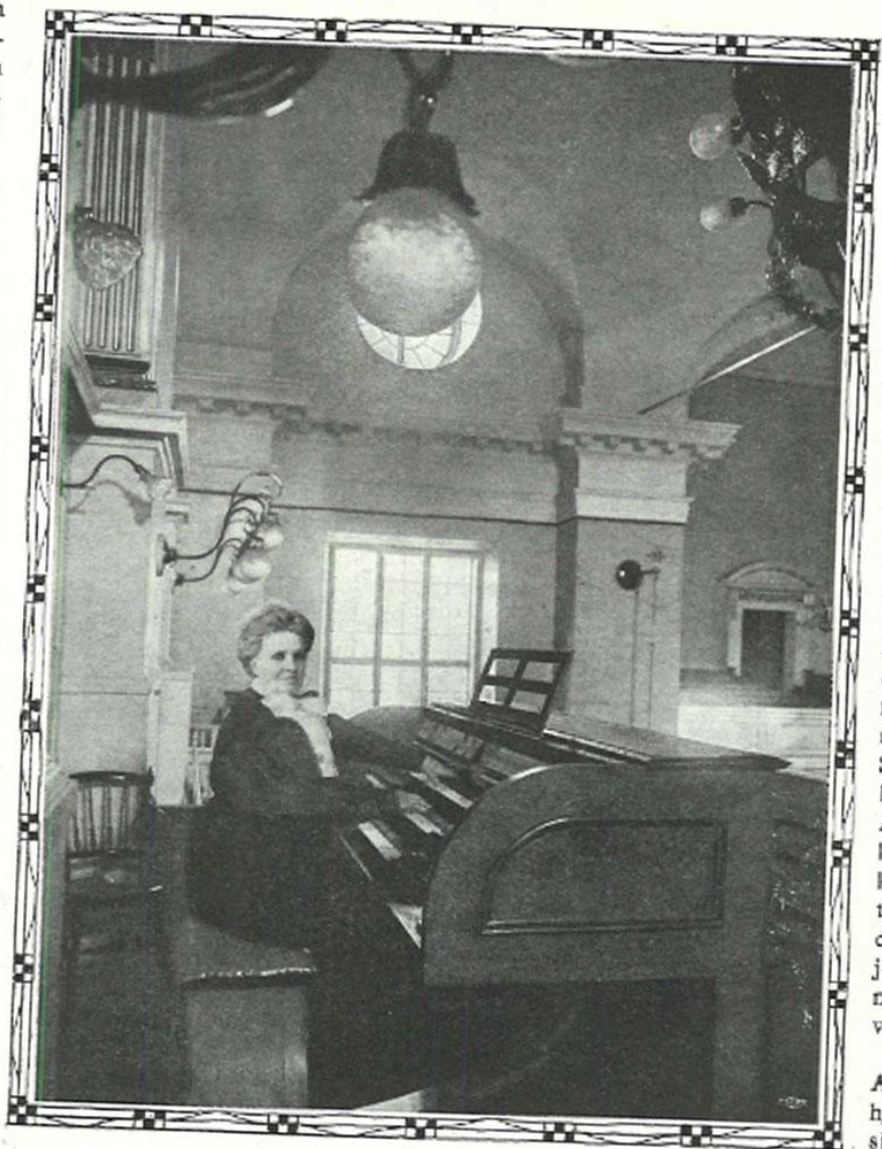
ELFRIDA ANDRÉE. IDUNS KVNNLIGA AKADEMIS STIPENDIAT FÖR ÅRET.

DET BÖRJAR nu bli en snart sagdt alldag-
ligt bekant sak att Elfrida Andrée insända förslag och

stängd. Ett allvarligt, gediget och målmedvetet arbete, ett eget personligt skapande lif, sådana som den stora konstnärliga begåfningen kräde, det kunde man icke vara med om.

Detta har Elfrida Andrée i rikt mått fått erfara på alla de områden, där hon varit en banbryterska för kvinnlig begåfning och kvinnligt arbete. Född i Visby 1841 och dotter till provinsialläkaren A. Andrée, kom hon helt ung till Stockholm, där hon vid 16 års ålder aflade organistexamen som privatist och sedan fortsatte sina studier i instrumentation och komposition för Ludvig Norman. Kort efteråt erhöll hon af dåvarande organisten vid Jakobs kyrka G. Mankell tillåtelse att spela under aftonsången. Men att se en kvinna på organistplatsen i kyrkan, det var mera än den tidens människor kunde stå ut med. Det väckte en sådan anstöt och ansågs så störande för andakten, att fröken Andrée förbjöds att vidare spela och organisten G. Mankell tilldelades en varning af kyrkorådet. Men Elfrida Andrée var inte den som gaf sig i första hugget. Efter långa och heta strider mot föräldrade lagar och trångbröstade fördomar, efter motioner och betänkanden, lyckades det att trots prästeståndets vägran och ärkebiskopens afstyrkande få riksdagen att år 1861 bifalla en motion om lika rätt för kvinna som för man att söka organistbefattning. Samma år erhöll fröken Andrée en dylik befattning vid finska kyrkan i Stockholm och året därpå äfven vid franska reformerta kyrkan.

Understödd af sin framstående fader kämpade hon samtidigt modigt och energiskt för att på ännu ett område skaffe kvinnan rätt

ELFRIDA ANDRÉE VID ORGELN I GÖTEBORGS DOMKYRKA.
FOTO FÖR IDUN AF OLGA RINMAN.

hållna som präktiga, af stark och djupt allvarlig känsla besjälade verk. Fröken Andrées önskan att utöfva

arbetarebefolkningen omfattar denna institution. Ja, hvem vet — kanske det blomstrande musiklif, som nu frodas inom alla samhällsklasser i Göteborg, understödt af mäktiga donationer och frikostiga mecener, har sina djupaste rötter i den jordmän, som bereddes genom Elfrida Andrées mångåriga, outtröttliga arbete, — kanske detta musiklif, trots sina rika medel, icke skulle varit möjligt, om icke hon förstätt skapa förståelse af och kärlek till tonvärdens ädlaste skapelser. Ingen möda, inga uppoffringar har hon skytt för att föra fram dessa, och hennes egen brinnande kärlek till musiken, hennes fasta tro på dess makt öfver själarna, hennes rika, varma skaparehåg ha aldrig sviktat, ej ens under de största motgångar och de mest pröfvande omständigheter. Och sådana ha ej felats. Men icke heller ha erkännande och utmärkelser uteblifvit. Såväl in- som utländska kritiker ha i starka ordalag vitsordat fröken Andrées framstående egenskaper som kompositör, dirigent och utöfvande konstnär; år 1879 utnämndes hon till ledamot af Musikaliska akademien och därtill bär hon medaljen "Literis et artibus" som belöning för sin mångåriga förtjänstfulla verksamhet.

Den stora vänkrets, som fröken Andrée genom sitt enkla, varmhjärtade, flärdfria väsen förskallat sig, hälsar helt visst också med glädje den nya utmärkelse, som hon i dessa dagar mottager, då årets stipendium af Iduns kvinnliga akademi tilldelas henne.

ELISABETH WÆRN-BUGGE.